

KAMU ALACAKLARININ TAHSİLİ

USULÜ HAKKINDA YASA

Kısa İsim

BİRİNCİ KISIM

GENEL İLKELER

Yasanın Kapsamı, Deyimler, Görevler, Yetkiler
ve Yetkili Daireler, Zamanında Ödeme

BÖLÜM I

Yasanın Kapsamı, Deyimler, Görevler, Yetkiler
ve Yetkili Daireler

Kapsam

Tefsir

Görev, Yetki ve Sorumluluklar

Takibata Yetkili Tahsil Dairesi

BÖLÜM II

ZAMANINDA ÖDEME

Ödeme Zamanı Önce Ödeme ve Taksitlerin Zamanında Ödenmemesi

Ödeme Yeri

Ödeme Şekli

Özel Ödeme Şekilleri

Çekle Yapılan Ödemelerde Ödeme Tarihi

Ödemenin İsbatı

İKİNCİ KISIM

ZORLA TAHSİL ANA İLKELER

BÖLÜM I

ZORLA TAHSİL VE TAKİP İLKELERİ, ÖDEME EMRİ

GÖNDERİLMESİ VE DİĞER İŞLEMLER

Zorla Tahsil Şekilleri

Ödeme Emri

Mal Bildirimi

Mal Bildiriminde Bulunmayanlar

Ödeme Emrine İtiraz

Teminatlı Alacaklarda Takip

BÖLÜM II

HACİZ

Haciz

Haciz Varakası

Köylerde Haciz

Haciz Edilemeyecek Mallar

Paraya Çevirme

Hapislik Cezası

BÖLÜM III

TAŞINIR MALLARIN HACZİ VE SATIŞI

Taşınır Malların Haczi

Haciz Sırasında Bulunacaklar ve Haciz Tutanağı

Alacak ve Haklar ile Üçüncü Şahıslardaki Malların Haczi

Zor Kullanma

Hacizde Değerleme

Haczedilen Taşınır Malların Korunması

Taşınır Malların Satışı

Satış Şekli, Artırma ve İlân

Müşterinin Malı Almaktan Vazgeçmesi

Satılmayan Taşınır Mallar

BÖLÜM IV

TAŞINMAZ MALLARIN HACZİ VE SATIŞI

Haczin Yapılması

Satış Komisyonu

İlân

Hisse Sahiplerinin Öncelik Hakkı

Teminat

Satışın Yapılması

Borçlunun Korunması

BÖLÜM V

İFLÂS YOLUYLA TAKİP

İflas Yolu ile Takip

ÜÇÜNCÜ KISIM

İDARECE TECİL GECİKME ZAMMI,

YARGI ORGANINCA TECİL

Tecil İlkeleri

Yargı Organınca Tecil

Gecikme Zammı

Tahsilât Harcı

Takibatın Durdurulamayacağı

Kamu Alacağıının Önceliği

Kamu Alacağını Kesip Ödemek Zorunda Olanlar

Tabii Afetler Nedeni ile Terkin

Yoksulluk Nedeniyle Terkin

Sırrın İfşası

Artırmaya Katılamayacaklar

Gerçeğe Aykırı Bildirimde Bulunma

İstenilecek Bilgiyi Vermeyenler

Sonradan Mal Sahibi Olma

SON KURALLAR

Yürürlükten Kaldırma ve Saklı Tutma

Vakıf Alacağı

Yürütme

Yürürlüğe Giriş

14 Ekim, 1999

Madde 9(4) Altında Yapılan Tebliğ

DUYURU

Ekonomi ve Maliye Bakanlığı

KAMU ALACAKLARININ TAHSİLİ

USULÜ HAKKINDA YASA

48/1977 Sayılı Yasa

Kısa İsim

1. Bu Yasa, Kamu Alacaklarının Tahsili Usulü Yasası olarak isimlendirilir.

BİRİNCİ KISIM

GENEL İLKELER

Yasanın Kapsamı, Deyimler, Görevler, Yetkiler ve Yetkili Daireler, Zamanında Ödeme

BÖLÜM I

Yasanın Kapsamı, Deyimler, Görevler, Yetkiler ve Yetkili Daireler

Kapsam

23/1997

2. (1) Devlete, belediyelere, köy idarelerine ve köy idarelerinin kurdukları birliklere ait vergi, resim, harç, verilen hizmetlerinden doğan asli alacak ve/veya özel yasa ile kurulmuş kamu kurum ve kuruluşlarına ait herhangi bir nedenden doğan asli alacak ve/veya yasa dışı olarak tasarrufa geçirilen para gibi asli alacak, ceza, dava masrafı, vergi cezası, para cezası gibi asli alacaklar ile kira, gecikme zammı, faiz ve taksitle satılan taşınır ve taşınmaz malların taksit bedelleri gibi diğer alacaklar ve bunların takibat giderleri hakkında bu Yasa kuralları uygulanır.
- (2) Devletle kira sözleşmesi imzalanmaması ve/veya kira sözleşmesinin sona ermesi hallerinde, Maliye İşleriyle Görevli Bakanlık bünyesinde oluşturulan Kira Takdir Komisyonu ve/veya Komisyonlar tarafından takdir edilen taşınmaz mal kira bedellerinin tahsilatı ve takibat giderleri hakkında bu Yasa kuralları uygulanır.

Kira Takdir Komisyonları ile İtiraz Komisyonlarının kuruluş ve işleyişine ilişkin esaslar Tüzükle belirlenir.
- (3) Çeşitli yasalarda belirtilen her türlü kamu alacakları ve Kamu İktisadi Teşebbüslerine ait kira alacaklarının tahsili de bu Yasa kurallarına bağlıdır.

Tefsir

3. Bu Yasada metin başka anlam verilmesini gerektirmedikçe :

“**Alacaklı Kamu İdaresi**” deyimi, Devleti, Belediyeleri, Kıbrıs Türk Elektrik Kurumunu, köy idareleri ve köy idarelerinin Yasa gereğince kurduğu birlik ve dernekleri, Vakıflar ve Din İşleri Dairesini,

“**Vergi Dairesi Müdürü**” Kıbrıs Türk Federe Devletinin Vergi Dairesi Müdürünü,

“**Kamu Alacağı**” deyimi, Yasanın ikinci maddesi kapsamına giren alacakları,

“**Kamu Borçlusu veya Borçlu**” deyimi, kamu alacağını ödemek zorluğunda olan gerçek ve tüzel kişileri ve bunların yasal temsilcisi veya mirasçılarını ve vergi yükümlülerini veya sorumlusunu, kefil ve yabancı kişi ve kurumlar temsilcilerini,

“**Mal**” deyimi, taşınır veya taşınmaz mallar ile gemiler ve her çeşit hak ve alacakları,

“**Para Cezaları**” deyimi, kamu tazminatı, inzibati nitelikte olsun olmasın bütün para cezalarını,

23/1997

“**Tahsilattan Sorumlu Daire**” deyimi alacaklı kamu idaresinin bu Yasayı uygulamakla görevli daireyi, servisini, kamu görevlisini veya görevlilerini,

“**Tahsildar**” deyimi, Tahsilattan sorumlu dairece kamu alacağının tahsiline yetkili kılınan memuru,

“**Takibat Giderleri**” deyimi, alacağın tahsili için zorunlu ilân, haciz, nakil ve muhafaza giderlerini,

anlatır.

Görev, Yetki ve Sorumluluklar

4. Kamu idarelerinin bu Yasanın uygulanmasına yetkili kıldığı kamu görevlilerinin görev ve sorumlulukları teşkilât Yasalarında mevcut kurallara, yoksa bu Yasada belirtilen kurallara göre tesbit ve tayin edilir.

Takibata Yetkili Tahsil Dairesi

5. Alacaklı Kamu İdaresi, uygulamakta olduğu mevzuata uygun olarak doğmuş alacağın usulüne uygun Tebliğlerini yaptıktan sonra, kamu alacağı ile ilgili tüm evrak ve Tebliğlerin de bulunduğu dosyayı, kamu borçlusunun bulunduğu yerdeki Tahsilattan Sorumlu Daireye gönderir. Bundan sonraki takibat, Tahsilattan Sorumlu Dairece yapılır.

23/1997

İlgili kamu görevlileri ve Daireler, Tahsilattan Sorumlu

Dairelerce bu Yasa kurallarına uygun olarak yapılan Tebliğ ve verilen emirleri derhal yapmaya ve sonucunu Tahsilattan Sorumlu Daireye bildirmekle yükümlüdürler

BÖLÜM II

ZAMANINDA ÖDEME

Ödeme Zamanı Önce
Ödeme ve Taksitlerin
Zamanında
Ödenmemesi

31/1988

6. (1) Kamu alacakları özel yasalarında veya mukavelelerinde veya mahkeme hüküm veya kararlarında saptanan zamanlarda ödenir. Özel Yasalarında ve mukavelelerinde ödeme zamanı belirtilmemiş kamu alacakları Maliye Bakanlığınca belirtilecek yöntemlere göre yapılacak tebliğden başlayarak bir ay içinde ödenir.
- (2) (A) Maliye işleriyle görevli Bakanlık bünyesinde oluşturulan Kira Takdir Komisyonu ve/veya Komisyonları tarafından takdir edilecek taşınmaz mal kira bedellerinin, ilgiliye tebliğinden başlayarak 15 (onbeş) gün içerisinde ödenmesi gerekir.
- (B) Takdir edilen kira bedellerinin (A) bendinde belirtilen süre içerisinde ödenmemesi ve/veya aynı süre içerisinde itiraz edilmemesi halinde kira alacağı kesinleşir ve bu Yasa kuralları uyarınca tahsilatı yapılır.
- (C) Kira bedeline itiraz edilmesi halinde, itiraz 15 (onbeş) gün içinde İtiraz Komisyonunca değerlendirilir. İtiraz Komisyonunun kararı kesin olup ilgiliye tebliğinden başlayarak 15 (onbeş) gün içerisinde ödenmesi gerekir. Belirtilen süre içerisinde ödenmeyen kira bedeli bu Yasa kuralları uyarınca tahsil edilir.
- (3) Ödeme süresinin son günü, kamu alacağının ödenmesi zorunlu gündür.
- (4) Kamu borçlusu isterse borcunu belli zamanlardan önce ödeyebilir.
- (5) Taksitle ödenmesi gereken kamu alacağının taksitleri vadesinde ödenmezse alacağın tamamı tahsil edilir hale gelir.
- (6) Taksitli alacağın tamamının tahsili için yapılan haciz sırasında borçlu, taksit borcunu, yapılan haczin masraflarını, varsa gecikme zammını ödemek şartıyla, diğer taksitler asıl ödeme sürelerinde tahsil olunur.

Ödeme Yeri

7. Özel yasalarında ödeme yeri gösterilmemiş kamu alacakları, borçlunun ikâmetgâhının bulunduğu yerdeki tahsilattan sorumlu daireye veya tahsildara ödenir.

Borçlu vergi dairesindeki hesap numarasını bildirmek kaydıyla barcunu ikâmetgâhının dışındaki herhangi bir tahsilâttan sorumlu daireye de ödeyebilir.

Ödeme Şekli

8. (1) Ödeme, tahsilattan sorumlu dairenin yetkili ve sorumlu kamu görevlileri tarafından verilecek makbuz karşılığı yapılır.

Makbuz karşılığı yapılmayan ödemelerle yetkili ve sorumlu kamu görevlilerinden başkalanna yapılan ödemeler kamu alacağına mahsup edilemez.

- (2) Kamu alacaklarının tahsilinde kullanılan makbuzların şeklini Maliye Bakanlığı saptar ve bastırır.

- (3) Makbuzlar kıymetli evrak hükmünde olup seri numaraları takip eder ve zimmet karşılığı sorumlu kamu görevlilerine verilir.

23/1997

- (4) Borçlular, makbuzlarını kamu alacağının tahsil zamanaşımı süresi sonuna kadar saklamak ve yetkili kamu görevlilerine istendiğinde göstermek zorundadırlar.

Özel Ödeme Şekilleri

23/1997

9. (1) Maliye İşleriyle Görevli Bakanlık, Devlete ait gelirlerin tahsilinde, Banka ve Postahaneleri de vazifeli kılabilir. Ödemelerin çekle yapılmasını, yükümlülerin banka hesaplarından Merkez Bankası hesabına aktarma yolu ile de tahsilatı düzenleyebilir.

- (2) Çekle yapılan ödemeler yürürlükteki mevzuat kurallarına bağlıdır.

- (3) Çekle veya banka hesabından aktarma suretiyle yapılacak ödemede herhangi bir sebeple ödeme yapılamaz ise kamu alacaklısının borçluya karşı rücu hakkı saklıdır.

- (4) Maliye İşleriyle Görevli Bakanlık, Resmi Gazete’de yayınlanacak bir tebliğle özel ödeme şekilleri ile ilgili usul ve esasları düzenleyebilir.

Çekle Yapılan
Ödemelerde Ödeme

10. Bu Yasanın 9’uncu maddesine göre yapılan ödemelerde, çekin tahsilattan sorumlu Daireye verildiği; paranın bankaya

Tarihi

54/1999

yatırıldığı, aktarma emrinin bankaya verildiği gün ödeme yapılmış sayılır. Ancak, çekle yapılan ödemelerde, çekin karşılıksız olması nedeniyle banka tarafından iade edilmesi halinde, ödeme yapılmamış kabul edilir ve çekin karşılığı, 44'üncü maddenin (1)'nci fıkrasında öngörülen gecikme zamlarıyla birlikte ödenir.

Çekler Tahsilattan Sorumlu Daireye verildiği tarihte veya en çok bir gün önceki tarihle tanzim edilmiş olmalıdır. Daha eski veya daha ileri tarihli çek kabul edilmez.

Ödemenin İsbatı

11. Kamu alacağının ödendiği, yetkili ve sorumlu kamu görevlileri tarafından verilen makbuzlarla, banka ve postahanelerin kayıtları ile isbatlanabilir.

10'uncu maddenin 54/1999 sayılı Yasa ile değiştirilmeden önceki şekli.

10. *Bu Yasanın 9'uncu maddesine göre yapılan ödemelerde, çekin Tahsilattan Sorumlu Daireye veya postaya verildiği; paranın bankaya veya postaneye yatırıldığı, aktarma emrinin bankaya veya postaneye verildiği gün ödeme yapılmış sayılır. Ancak, çekle yapılan ödemelerde, çekin karşılıksız olması nedeniyle banka tarafından iade edilmesi halinde, ödeme yapılmamış kabul edilir ve çekin karşılığı, 44'üncü maddenin (1)'nci fıkrasında öngörülen gecikme zamları ile birlikte tahsil edilir.*

Çekler Tahsilattan Sorumlu Daireye veya postaya verildiği tarihte veya en çok bir gün önceki tarihle tanzim edilmiş olmalıdır. Daha eski veya daha ileri tarihli çekler kabul edilmez.

İKİNCİ KISIM

ZORLA TAHSİL ANA İLKELER

BÖLÜM I

ZORLA TAHSİL VE TAKİP İLKELERİ, ÖDEME EMRİ

GÖNDERİLMESİ VE DİĞER İŞLEMLER

Zorla Tahsil Şekilleri

12. Ödeme müddeti içinde ödenmeyen kamu alacağı tahsilattan sorumlu dairece aşağıda gösterildiği şekillerde tahsil edilir :

(1) Kamu borçlusunu tahsilattan Sorumlu daireye teminat

göstermişse, teminatın paraya çevrilmesi yahut kefilin takibi ;

- (2) Kamu borçlusunun borcuna yetecek miktardaki mallarının haciz edilerek paraya çevrilmesi ; veya
- (3) Gerekli şartlar bulunduğu takdirde borçlunun iflâsının istenmesi ;

suretiyle yapılır.

Ödeme Emri

13. (1) Karnu alacağını zamanında ödemiyenlere tahsilattan sorumlu dairece on beş gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları gereği bir " Ödeme Emri " ile tebliğ olunur. Ödeme emri yetkili memur veya posta dairesince tebliğ edilir. Tebliğ alındısı tahsilâtan sorumlu daireye verilir.
- (2) Ödeme emrinde borcun aslı ve niteliği, miktarı, nereye ödeneceği, süresinde ödenmediği veya mal bildiriminde bulunmadığı takdirde borcun 12'nci madde uyanca tahsil ve borcunun mal bildiriminde bulununcaya kadar üç ayı geçmemek üzere hapislik cezasına çarptırılabilceği, gerçeğe aykırı bildirimde bulunduğu takdirde bu Yasa ve diğer ceza yasaları kuralları gereğince hapis cezasına çarptırılabilceği kayıtlı bulunur. Hapis cezası için gerekli işlemi tahsilattan sorumlu dairenin yazılı isteği üzerine yetkili mahkeme tarafından başlatılır ve en geç otuz gün içinde karara bağlanır.
- (3) Ödeme emirlerinin şekli Maliye Bakanlığınca tesbit edilerek matbu hale getirilir.
- (4) Belediye hudutları dışındaki köylerde bulunan borçlulara ödeme emirleri, Muhtarlıkça ve/veya yetkili kamu görevlisi tarafından tebliğ olunur.
- (5) Ödeme emrinin borçluya köylerde şahsen veya borçlunun bulunmaması halinde eşine veya yakın akrabasına tebliğ edildiği Muhtarlıkça ve/veya yetkili kamu görevlisi tarafından bir tutanakla saptanır ve bu tutanak, sözkonusu tahsilattan sorumlu daireye gönderilir.
- (6) Bu madde uyarınca tebliğ edilen ödeme emrine süresi içinde uyulmaması ve konunun mahkemeye intikali üzerine, en geç 15 (onbeş) gün içinde mahkemece incelenmesi için saptanır. Borçluya da talep

28/1985

28/1985

belgesinin bir sureti tebliğ edilmek suretiyle mahkemede hazır bulunup savunma yapabileceği bildirilir.

Mal Bildirimi

14. (1) Kendisine 13'üncü madde gereğince ödeme emri tebliğ olunan şahıs mal bildiriminde bulunmak yükümlülüğündedir.
- (2) Mal bildirimini, borçlunun gerek kendisine, gerekse üçüncü şahıslar elinde bulunan mal, alacak ve haklarından borcuna yetecek miktarın çeşitini, niteliğini, vafını, değerini ve her türlü gelirlerini veya haczi kabil mal veya geliri bulunmadığını ve yaşayış tarzına göre geçim kaynakları ve buna göre borcunu ne şekilde ödeyebileceğini yazı ile Tahsilattan Sorumlu Daireye bildirmesidir. (Özel hallerde Tahsilattan Sorumlu Dairede bir tutanakla tesbit edilip borçluya imzalatılan sözlü bildirim geçerli mal bildirimidir.)

Mal Bildiriminde
Bulunmayanlar

15. (1) Kendisine ödeme emri tebliğ edilen borçlu, on beş günlük müddet içinde borcunu ödemediği veya mal bildiriminde bulunmadığı takdirde, mal bildiriminde bulununcaya kadar bir defaya mahsus olmak ve üç ayı geçmemek üzere mahkeme kanalıyla hapisle tazyik olunabilir. Böyle bir halde Mahkeme nin hapislik emri, bildirim yapıldığı günde sona erer ve borçlu serbest bırakılır.
- (2) Hapisle tazyik kararı ödeme emrinin tebliğini on beş günlük müddetin bitimini müteakip Tahsilattan Sorumlu Dairenin yazılı isteği üzerine yetkili mahkeme tarafından en geç on beş gün içinde dinlenip en geç otuz gün zarfında karara bağlanır. Tamamlanan bu kararlar infaz ve icra memurlarınca derhal yerine getirilir.

Ödeme Emrine İtiraz

16. (1) Kendisine ödeme emri tebliğ olunan kişi, böyle bir borcu olmadığı veya kısmen ödediği hakkında tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde ilgili Tahsilattan Sorumlu Daire nezdinde itirazda bulunur. İlgili Tahsilattan Sorumlu Daireye yapılan itiraz en geç on beş gün zarfında sonuçlandırılarak borçluya bildirilir. İtirazın kabul edilmemesi halinde borçlu yetkili mahkemeye başvurabilir. Bu konuda Vergi Usul Yasası'nın kuralları uygulanır.
- (2) Mahkeme, borçlunun emredilmiş teminatı göstermesi halinde karar verinceye kadar Tahsilattan Sorumlu

Dairece yapılan işlemi durdurur. Borçlu istenen teminatı gösteremez ise itirazı en çok iki ay içinde karara bağlamak zorundadır.

- (3) İtirazında Mahkeme kararı ile tamamen veya kısmen haksız çıkan borçludan hakkındaki itirazın redolunduğu miktardaki kamu alacağı Mahkemenin uygun göreceği faiz ve masraflarla tahsil edilir.
- (4) İtirazının red olunması halinde borçlu, kararın kendisine tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde, mal bildiriminde bulunmak zorunluluğundadır.

Teminatlı Alacaklarda
Takip

17. Karşılığında teminat gösterilmiş bulunan kamu alacağı müddetinde ödenmediği takdirde borcun on beş gün içinde ödenmesi, aksi halde teminatın paraya çevrileceği veya zorla tahsile devam olunacağı borçluya bildirilir. On beş gün içinde borç ödenmediği takdirde teminat bu Yasa kurallarına göre paraya çevrilerek kamu alacağı tahsil edilir.

BÖLÜM II

HACİZ

Haciz

18. Borçluya ödeme emrinin tebliği üzerine borçlunun mal bildiriminde bulunup bulunmamasına bakılmaksızın Tahsilattan sorumlu Dairece tesbit edilen borçlu veya üçüncü şahıslar elindeki taşınır malları ile taşınmaz mallarından, alacak ve haklarından kamu alacağına yetecek miktarı Tahsilattan Sorumlu Dairece haciz olunur.

Haciz Varakası

23/1997

19. Tahsilattan Sorumlu Dairece usulüne uygun olarak tebliğ edilen ödeme emrine uymayan borçlunun, borcuna yetecek kadar mallarının haczini mümkün kılan bir emir için mahkemeye başvurur. Böyle bir başvuru Hukuk Muhakemeleri Usulü Yasası ve diğer herhangi bir mevzuattaki kurallara bakılmaksızın, tek taraflı istida ile yapılır. Mahkeme, bu şekilde huzuruna getirilen haciz varakasını en geç on beş gün içerisinde onaylar. Borçlunun Yüksek İdare Mahkemesine başvurmuş olması haciz varakasının onaylanmasını durdurmaz.

Haciz varakalarının şekli ve içeriği Maliye İşleriyle Görevli Bakanlıkça düzenlenir.

Köylerde Haciz

20. Köylerde taşınır mal haczi, haciz varakası üzerine köy Muhtarı

ve iki İhtiyar Heyeti Üyesi tarafından yapılır.

Haciz Edilemeyecek
Mallar

21. Aşağıda gösterilen mallar haciz edilemez:

- (1)** Özel yasalarında haczi mümkün olmadığı gösterilen mallar ;
- (2)** Borçlunun şahsi ve mesleği için gerekli elbise ve eşyası ile borçlu ve ailesine gerekli olan yatak takımları ;
- (3)** Vazgeçilmesi mümkün olmayan mutfak takımı ve lüzumlu ev eşyası; (çamaşır makinesi, elektrikli ocak, kap yıkama makinesi, piyano birden fazla radyo, televizyon, teyp, pikap lüzumlu ev eşyası sayılmaz)
- (4)** Borçlu çiftçi ise kendisinin ve ailesinin geçimleri için zaruri olan arazi ve çift hayvanları ve taşıtları ve diğer teferruat tarım aletleri (traktör, biçerdöğeri ve sair motorlu araçlar hariç); çiftçi değilse sanat ve mesleği için gerekli olan alet ve adavati ve kitapları ; arabacı, kayıkçı, hamal gibi küçük taşıt sahiplerinin ancak geçimlerini sağlayan taşıt vasıtaları;
- (5)** Borçlu ve ailesinin geçimleri için gerekli ise, borçlunun tercih edeceği bir süt veren ineği veyahut 5 keçi veya koyunu ve bunların üç aylık yemleri;
- (6)** Borçlu ve ailesinin üç aylık yiyecek ve yakacakları ile
  - (a)** Borçlu çiftçi ise ayrıca gelecek mahsül için gerekli olan tohumluğu,
  - (b)** Borçlu bağ,bahçe veya meyve sebze yetiştiricisi ise kendisinin ve ailesinin geçimleri için zaruri olan bağ, bahçe ve bu işler için gerekli bulunan alet ile malzemesi ve fide ve tohumluğu,
  - (c)** Geçimi hayvan yetiştirmeye münhasır olan borçlunun kendisinin ve ailesinin geçimleri için zaruri olan miktarda hayvan ile bu hayvanların üç aylık yemleri ;
- (7)** Ordu ve zabıta hizmetleri dolayısıyla malul olanlara bağlanan emekli aylıkları ile bu gibi kimselerin dul ve yetimlerine bağlanan aylıklar;
- (8)** Bir yardım sandığı tarafından hastalık, zaruret ve ölüm gibi hallerde bağlanan aylıklar;
- (9)** Borçlunun haline münasip evi (Ancak, evin değeri fazla

ise bedelinden haline münasip bir yer satın alınabilecek miktarı, borçluya bırakılmak üzere haczedilebilir.)

Paraya Çevirme

23/1997

- 22. (1)** Mahkemece verilecek haciz emrinin ısdarından başlayarak en geç altı ay içerisinde haciz edilen her türlü mal satılarak paraya çevrilir. Satıştan elde edilen bedelden takip masrafları ve takip edilen kamu alacağı düşüldükten sonra geriye kalan kısmı borçlunun ödeme zamanı gelmiş diğer kamu borçlarına mahsup edilir ve artanı borçluya verilir.
- (2)** Kamu alacağını ödememiş borçlulardan, süresinde veya hapis cezasına rağmen mal beyanında bulunmayanların, malı bulunmadığı bildirilen veya beyan ettiği malların borcuna yetersizliği anlaşılan, ödeme süresinin başladığı tarihten geriye doğru iki yıl içinde veya ödeme süresinin başlamasından sonra yaptıkları bağışlamaları ve ivazsız tasarrufları geçersizdir.
- (3)** (2)'nci fıkra amaçları bakımından aşağıdaki tasarruflar bağışlama sayılır.
- (A)** Üçüncü dereceye kadar (bu derece dahil) kan hısımlarıyla, eşler ve ikinci dereceye kadar (bu derece dahil) sıhri hısımlar arasında yapılan ivazlı tasarruflar;
- (B)** Kendi verdiği malın, akdın yapıldığı sıradaki değerine göre borçlunun karşılık olarak çok aşağıda bir fiyat kabul ettiği akitler;
- (C)** Borçlunun kendisine veya üçüncü bir şahıs lehine kaydı hayat şartıyla irat ve intifa hakkı tesis ettiği akitler;
- (Ç)** Borçlunun teminat göstermeyi önceden taahhüt etmiş olduğu haller istisna olmak üzere, borçlu tarafından mevcut bir borcu temin için yapılan rehinler;
- (D)** Borca karşılık para veya mutat ödeme araçlarından başka bir şekilde yapılan ödemeler;
- (E)** Vadesi gelmemiş bir borç için yapılan ödemeler; ve
- (F)** Borçlunun malı bulunmadığı veya borca yetmediği takdirde kamu alacağının bir kısmının ve tamamının tahsiline imkan bırakmamak amacıyla, borçlu tarafından yapılan tek taraflı muamelelerle, borçlunun amacını bilen veya bilmesi gerekli

kimselerle yapılan, tarihleri ne olursa olsun tüm muameleler.

Hapislik Cezası

23. Yapılan takip sonucu, borçlunun, borcunu ödememek için doğrudan doğruya veya dolayısı ile elden çıkardığının sabit olması halinde haczi caiz malı olmadığı veya bulunan malların satış bedeli borcunu karşılamadığı takdirde Tahsilattan Sorumlu Dairenin mahkemeye müracaatı üzerine, mahkeme borçluyu altı aydan fazla olmayan bir süre için hapse gönderebilir. Ancak, bu madde gereğince hapislik, borcunu ödemeyen kişiyi, hakkında hapsedildiği herhangi bir kamu alacağını ödeme yükümlülüğünden ibra etmez.

BÖLÜM III

TAŞINIR MALLARIN HACZİ VE SATIŞI

Taşınır Malların Haczi

24. (1) Özel Yasalarda haciz memurluğu ile ilgili kurallar saklı kalmak koşuluyla haczi, Tahsilattan Sorumlu Dairece görevlendirilen memur yapar.
- Emniyet Teşkilatı, haciz memurunun isteğine göre yeteri kadar polisi emrine vermek zorundadır.
- (2) Her türlü taşınır mallar cins ve neveleri, vasıfları, alametleri ve sayı ve miktarları ve tahmin edilen değerleri haciz tutanağında tesbit edilmek suretiyle haciz olunur.

Haciz Sırasında Bulunacaklar ve Haciz Tutanağı

25. (1) Haciz sırasında borçlu veya vekili, işçisi veya müsdahdemi veya ailesi efdarından birisi kendisini temsilen bulunur. Bunlar haciz yerinde bulunmaz veya o sırada bulundurulmaları sağlanamazsa gıyapta haciz yapılır. Gıyapta yapılan hacizlerde zabıta memuru veya Muhtar veya İhtiyar Heyeti üyelerinden biri hazır bulundurulur.
- (2) Tanzim edilen haciz tutanağında haczin yapıldığı yer, gün ve saat haczedilen malların neler olduğu, tahmin edilen değerleri, haciz sırasında bulunan kimseler belirtilir ve hazır bulunanlarca imzalanarak haciz işi tamamlanır.
- (3) Gıyapta yapılan hacizlerde tutanağın bir örneği borçluya derhal tebliğ olunur.
- (4) Gün batımından gün doğumuna kadar ve tatil günlerinde veya geceleri çalışan yerlerde yapılacak tahsilat haczi ile borçlunun mal kaçırıldığının anlaşıldığı hallerde gerekli

haciz işlemleri her zaman yapılabilir.

Alacak ve Haklar ile
Üçüncü Şahıslardaki
Malların Haczi

26. (1) Maaş, ücret, kira gibi her türlü hakların haczi, alacak ve hakları ödemesi gereken gerçek ve tüzel kişilere, kurumlara haciz keyfiyetinin Tahsilattan Sorumlu Dairenin tebliği suretiyle yapılır.
- (2) Hamiline yazılı olmayan veya cirosu kabil senede dayanmayan alacaklar ile, fiilen tutanak tanzimi suretiyle haczi kabil olmayan üçüncü şahıslardaki taşınır malların haczi borçlu veya zilyed olana tebliği ile yapılır.
- (3) Borçlunun alacağı veya üçüncü şahıstaki bir malı haczedilip üçüncü şahıs, borcu olmadığı veya malın kendisinde bulunmadığı veya haczin tebliğinden önce borç ödenmiş veya mal istihlak edilmiş yahut kusuru olmaksızın zayi olmuş veya alacağın borçluya veya emrettiği yere verilmiş olduğunun iddia edilmesi halinde haczin kendisine tebliğinden on beş gün içinde Tahsilattan Sorumlu Daireye yazılı beyanla bildirmek zorundadır. Bildirmediği takdirde hakkında Bu Yasa kuralları uygulanır.
- (4) Taşınır malların aynen teslimi mümkün olmadığı takdirde değeri ödenir. Üçüncü kişilerin genel kurallar gereğince asıl borçluya rücu hakları saklıdır.

Zor Kullanma

27. (1) Haciz takibatında istendiği takdirde, kilitli ve kapalı yerlerin açılması, her türlü eşyanın gösterilmesi zorunludur.
- (2) Gerekirse bu yerler bir komşu, Muhtar veya polis nezaretinde zorla açtırılır, kilit ve her türlü tertipler kırılabilir. Haczolunan malların zorla alınmasında hal ve durumun gerektirdiği derecede zora başvurulabilir.
- (3) Borçlunun üzerinde haczi kabil kıymetli mallar bulunduğu ve kendisi bunları rızasıyla vermediği veya üzerinde sakladığı takdirde şahsına karşı da gerekli derecede zor kullanılır.

Hacizde Değerleme

28. Haczedilen mallara, haczi yapan memur değer biçer. Borçlu, biçilen değere itiraz ederse Tahsilattan Sorumlu Daire lüzum görürse yeniden bilirkişiye değer biçtirebilir.

Haczedilen Taşınır
Malların Korunması

29. (1) Haczedilen para, kıymetli maden, mücevher, ticari senet, hisse senedi ve tahvil gibi taşınır mallar, kaybolmalarını ve değiştirilmelerini önleyecek tedbirler alınarak Tahsilattan sorumlu Dairece muhafaza olunur.
- (2) Diğer taşınır mallar uygun bir yerde korunur veya güvenilir bir kişiye veya güvenilir bir kişinin kefaleti altında borçlunun veya zilyedin kendisine bırakılır.
- (3) Borçlular, zilyedler, güvenilir kişiler kendilerine bırakılan malları Tahsilattan Sorumlu Dairece yapılacak ilk talep üzerine derhel kendilerine teslim edildiği zamanki durumları ile geri vermek zorundadırlar.
- (4) Bu zorunluluğu yerine getirmeyenler, haklarında yapılacak cezai kovuşturmadan başka, bu malların kendilerine atfolunmayacak bir sebepten dolayı zayi olduğunu isbat edemedikleri takdirde, geri verilmeyen malların değerleri tutarında borçlu sayılıp bu Yasa kuralları gereğince takip olunurlar.

Taşınır Malların Satışı

30. (1) Taşınır mallar, Tahsilattan Sorumlu Dairece veya haciz memurlarınca köylerde muhtarlıkça haciz yapıldığı tarihten üç gün sonra ve en çok üç içinde satışa çıkarılır.
- (2) Bozulma, çürüme ve benzeri nedenlerle korunması mümkün olmayan veya beklediği taktirde önemli değer düşüklüğüne uğraması ihtimali olan malların paraya çevrilmesine yukarıdaki müddetlere bakılmaksızın derhal başlanır.

Satış Şekli, Artırma ve
İlân

23/1997

31. (1) Taşınır mallar haczedilmelerini müteakip en kısa sürede bir tutanakla Devlet Emlak ve Malzeme Dairesine devredilirler. Devlet Emlak ve Malzeme Dairesine devredilen mallar açık artırma ve peşin para ile satılır..
- (2) Haczedilen malın Devlet Emlak ve Malzeme Dairesine veya Devlet Emlak ve Malzeme Dairesinin göstereceği yere nakli zor veya haciz yerinde satılması daha uygun olduğu anlaşılırsa, borçlunun da rızası alınarak, Devlet Emlak ve Malzeme Dairesince, yerinde de satılabilir.
- (3) Devlet Emlak ve Malzeme Dairesince gerekli görülmesi halinde,
- (A) Haczedilen malın satılacağı yer, gün ve satılacak

malların çeşidi ve özelliği önceden ilan edilir.

(B) İlanın şekli, artırmanın tarzı, yeri ve günü, alacaklı kamu idaresinin ve borçlunun çıkarlarına en uygun gelen şekli gözönünde tutularak saptanır.

- (4)** Satılan mal, bedeli ödenmeden teslim edilmez. Devlet Emlak ve Malzeme Dairesi alıcıya bedeli ödemesi en çok üç gün süre verebilir.
- (5)** Bir kısım taşınır malların satışı ile kamu alacağı ve haciz masrafları karşılandığı takdirde geri kalan malların satışından vazgeçilir ve bunlar üzerindeki haciz kaldırılır. Her halükarda haciz konusu kamu alacağının tamamının tahsil edilmesi ile haciz kendiliğinden kalkmış olur.

Müşterinin Malı
Almaktan Vazgeçmesi

- 32. (1)** Haczedilen taşınır malı artırma sonunda satın alan müşteri, malı almaktan vazgeçer veya verilen üç günlük mühlet içinde bedelin tamamını vermezse mal ikinci defa artırmaya çıkarılır ve en çok artırana teslim edilir.
- (2)** Mal birinci teslim bedelinden aşağı bir bedele satılırsa aradaki fark ve yüzde beş faiz ve haciz masrafları birinci defa kendisine kalandan bu Yasa kurallarına göre talep ve tahsil olunur.
- (3)** İkinci artırmada hiç talep çıkmaz ise bu takdirde, birinci artırma bedeli, yüzde beş faiz, haciz masrafları bu Yasa kurallarına uyularak ilk alıcıdan talep ve tahsil olunur.
- (4)** Mal bedeli teslim edilen kişiden tahsil edilmedikçe asıl borçlu sıfatı devam eder.

Satılmayan Taşınır
Mallar

- 33. (1)** Haczedilen taşınır mallara artırma sırasında verilen bedel, haciz memurunca veya bilirkişilerce takdir edilen değer in yüzde yetmiş beşinden aşağı olursa veya hiç alıcı çıkmazsa, ilk artırma tarihinden başlayarak on beş gün içinde uygun görülen zamanlarda bu mallar tekrar satışa çıkarılır.
- (2)** İkinci artırmada verilen bedel ne olursa olsun satış yapılır.
- (3)** İkinci artırmada haczedilen mallara hiç talip çıkmazsa, malın başka yere taşınması da mümkün ve faydalı görülmez ise on beş günlük sürenin bitiminden itibaren altı ay içinde pazarlıkla satılır. Bu yoldan da satılmadığı takdirde haczedilen mallar borçluya geri verilir. Borçlunun borcu devam eder.

BÖLÜM IV

TAŞINMAZ MALLARIN HACZİ VE SATIŞI

Haczin Yapılması

34. Her türlü taşınmaz malların ve sicile işlenen haklar, gemiler, otomobiller ile gibi varlıkların haczi, haciz keyfiyetinin sicillerin tutulduğu daireye tebliği ile yapılır.

Haciz tebliğinden sonra, bu varlıklarla ilgili olarak devir işlemi yapılamaz. Taşınmaz mal haczi, bunların ürün ve gelirlerini de kapsar.

Satış Komisyonu

35. (1) Taşınmaz mallar ve bir sicile kayıtlı varlıklar satış komisyonu aracılığı ile satılır.
- (2) Tahsilattan Sorumlu Dairenin Müdürü veya vekil edeceği kişinin başkanlığında Devlet Emlak ve Malzeme Dairesi temsilcisi ile Tapu Mukayyidinden ya da ilgili mukayyitten oluşan satış komisyonu bilirkişiden de görüş almak suretiyle satılacak varlığa değer biçer.
- (3) Satış açık artırma ile yapılır.

İlan

36. (1) Tahsilattan Sorumlu Daire, taşınmaz malı ve sicile kayıtlı varlıkları, satış tarihinden en az on beş gün önce olmak üzere ilan eder. İlanda satışın yapılacağı yer, gün saat ve satılacak varlığın özellikleri ile biçilen değeri ve teminat miktarı belirtilir.
- (2) İlanın bir örneği, borçluya veya temsilcisine ve varsa varlık üzerinde hakkı bulunan diğer hak sahiplerine yollanır.

Hisse Sahiplerinin
Öncelik Hakkı

37. (1) Taşınmaz mal veya sicile kayıtlı varlıklar üzerinde borçlu ile birlikte hisse sahibi olanlarla satışı yapmakla yetkili kişi, varlıkları satışa çıkarmadan önce, pazarlık yapar.
- (2) Hisse sahipleri, borcu karşılayan ve yapmakla yetkili kişi tarafından biçilmiş değer yüzde yetmiş beşinden az olmayan bir miktar üzerinden borçlunun payını almak isterlerse satış bu hisse sahiplerine yapılır. Aksi halde ilan edilen satış işlemi başlatılır.

Teminat

38. (1) Satışa katılmak isteyenlerden biçilen değerin yüzde on'u oranında teminat istenir.
- (2) Teminat, satış gününden önce bir işgünü sonuna kadar yatırılmış ve buna ait makbuzun satışı yapmakla yetkili kişiye ibraz edilmiş olması gerekir.
- (3) Teminat olarak Devlet ihalelerinde kabul edilen teminatlar alınır.

Satışın Yapılması

39. (1) Taşınmaz mal ve sicile kayıtlı varlıklar, açık artırma ile ve en çok artırana üç kez bağdırdıktan sonra satılır.
- (2) Satışın yapılabilmesi için ileri sürülen fiyatın, biçilmiş değerin yüzde yetmiş beşinden fazla olması gerekir. Diğer yandan, başka borçlar dolayısıyla de varlıklar hacizli ise, ileri sürülen bedelin bu borçları ve Devlet alacağını ve takip giderlerini karşılaması da gerekir.
- (3) Satışı yapmakla yetkili kişi, açık artırmının kendisine kaldığı kişi hakkında gerekli işlemi düzenler.
- (4) Yapılan işlemin örneği borçluya, temsilcisine ve varsa hisse sahiplerine tebliğ olunur. Açık artırmayı kazanan kişi, bedeli derhal ya da makul bir süre içinde yatırmak zorundadır. Bedel yatırıldıktan ve açık artırmayı fesih için itiraz süresi itirazsız geçtikten sonra açık artırmayı kazananın ismi sicile bildirilir ve satış tamamlanır ve satın alanın teminatı çözdürülür.
- (5) Açık artırmayı kazanan bedeli ödemezse hacizli varlık bir sonraki en yüksek bedeli teklif etmiş olana satılır.
- (6) İkinci en yüksek bedeli teklif etmiş olan talip te varlığı almaya yanaşmazsa yeniden ilanen satış yapılır.
- (7) İlk bedelle ikinci bedel arasındaki vazgeçen talibin teminatından tahsil edilemeyen miktar ve ikinci artırma giderleri, bu Yasa kurallarına göre ilk ve vazgeçen talepten talep ve tahsil edilir.
- (8) İlk satışta teklif edilen bedeller biçilen bedelin yüzde yetmişbeşini bulmazsa, Tahsilattan Sorumlu Daire yeniden ilanla satış yapar. Bu ikinci satışa teklif edilen bedelin Tahsilattan Sorumlu Dairenin alacağı ile diğer alacaklıların alacağını ve satış giderlerini karşılaması halinde yüzde yetmiş beş sınırlamasına bakılmaksızın satış yapılır.

- (9) Yine de talip çıkmazsa, hacizli varlık biçilen değerin yüzde ellisi ile Devlet malı yapılır, ve satış bedeli vergi borcuna mahsup edilir. Borcu karşılamazsa diğer mallarının haczine devam olunur.
- (10) Hazineye mal edilen taşınmaz mal bir yıl müddetle satılamaz. Borçlu, borcunu ve gecikme zammını bir yıl içinde öderse taşınmaz mal tekrar kendisine devredilebilir. Tapu masrafı borçluya aittir.
- (11) Satılan bir taşınmaz mal ve sicile kayıtlı eşyanın satış kararı bozçluya veya temsilcisine tebliğ edilir. Borçlu dilerse bu tebliğden itibaren on beş gün içinde mahkemeye başvurarak açık artırmanın feshini isteyebilir. Bu konudaki şikâyetin dinlenmesi için açık artırma bedeline yetecek veya kâfi sayılacak teminatın yatırılmış olması mahkemece emrolunabilir. Bu takdirde, açık artırmayı kazanana, açık artırma bedeli geri verilir ve teminatı çözülür. Mahkeme sonucu, çeşitli nedenlerle satışın feshini isteyen borçlunun haklı olduğu anlaşılırsa borçlunun diğer mallarının üzerinden zorla tahsil işlemlerine devam edilir. Borçlu haksız çıkarsa, durum açık artırmayı kazanmış olana bildirilir ve açık artırma bedelinin yatırılması halinde adına tescil yaptırılır. Açık artırmayı kazanan, varlığı almak istemezse kamu alacağı teminattan tahsil edilir. Haksız çıkan borçludan ayrıca takibat ve dava masrafları alınır.

Borçlunun Korunması

40. (1) Hacedilen taşınmaz mal veya sicile kayıtlı varlıkların bölünmesi mümkünse ve bir kesimi borca yetiyorsa, borçlu yazı ile istemedikçe hacizli varlığın tamamı satılmaz. Gerekirse borca yetecek kadar ayırılır ve o kesimi satılır.
- (2) Satılan bir taşınmaz mal ve sicile kayıtlı eşyanın satış kararı borçluya veya temsilcisine tebliğ edilir. Borçlu dilerse bu tebliğden itibaren on beş gün içinde mahkemeye başvurarak açık artırmanın feshini isteyebilir. Bu konudaki şikâyetin dinlenmesi için açık artırma bedeline yetecek veya kafi sayılacak teminatın yatırılmış olması mahkemece emrolunabilir. Bu taktirde, açık artırmayı kazanana, açık artırma bedeli geri verilir ve teminatı çözülür. Mahkeme sonucu çeşitli nedenlerle satışın feshini isteyen borçlunun haklı olduğu anlaşılırsa borçlunun diğer mallarının üzerinden zorla tahsil işlemlerine devam edilir. Borçlu haksız çıkarsa, durum açık artırmayı kazanmış olana bildirilir ve açık artırma bedelinin yatırılması halinde adına tescil yaptırılır. Açık

artırmayı kazanan, varlığı almak istemezse kamu alacağı teminattan tahsil edilir. Haksız çıkan borçludan ayrıca takibat ve dava masrafları alınır.

- (3) Birinci açık artırmayı kazanan ve fakat varlığı almaktan vazgeçen talipten borçlu, ilk açık artırma ile ikinci açık artırma arasındaki farktan tam kamu borcunu aşan miktarını isteyebilir. Bu hakkın doğması için, ikinci açık artırmadan teklif edilmiş bedelden Tahsilattan Sorumlu Dairenin alacağının tamamen karşılanmış olması gerekir. Bu durumu belirten bir belge, Tahsilattan Sorumlu Dairece dilerse mahkemeye başvurmak üzere borçluya verilir.

23/1997

- (4) Hacze konu olan kamu alacağının tamamının tahsil edilmesi durumunda haciz kendiliğinden kalkmış olur.

BÖLÜM V

İFLÂS YOLUYLA TAKİP

İflâs Yolu ile Takip
(Fasıl 5)

41. Kamu alacaklarının tahsili için icra ve iflas Yasaları uyarınca borçlunun iflası istenebilir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

İDARECE TECİL GECİKME ZAMMI,

YARGI ORGANINCA TECİL

Tecil İlkeleri

42. Kamu alacağının ödenmesi veya hacedilmiş varlıkların paraya çevrilmesi borçluyu çok zor durumda bırakacaksa, bu konudaki istek üzerine, Tahsilattan Sorumlu Dairenin önerisi ve Maliye Bakanının yaptıracağı soruşturma sonunda borçlunun iddiası varit görülürse Maliye Bakanın müsbet görüşü ile iki yılı geçmemek üzere ve Yasal faizi alınmak sureti ile borçlunun borcu tecil olunabilir. Ancak borçlunun, tecil talebinde bulunabilmesi için borç miktarının 50,000.-(elli bin) TL'den yukarı olması lazımdır.

Yargı Organına Tecil

43. Beş bin liradan yukarı ve ihtilafli kamu alacaklarında yargı organınca kamu alacağının tahsili tecil edilebilir. Bu takdirde alacağı yetecek miktarda teminat gösterilmesi şarttır.

Haksız çıkanlardan kamu alacağı gecikme zammından ayrı olarak faiziyle tahsil olunur. Taksitlendirme halinde 42'nci maddeye göre faiz alınır. Mahkeme en geç altı ay içinde

sonuçlanır. istinaf tahsilatı durdurmaz.

Gecikme Zammı

54/1999

44. (1) *Kamu alacağının ödeme süresi içinde ödenmeyen kısmına vadenin sona erdiği tarihten başlayarak ilk bir aylık süre için %10 (yüzde on); takip eden her ay için ayrı ayrı %8 (yüzde sekiz) gecikme zammı uygulanır. Ay kesirleri tam ay olarak hesap edilir.*

Kamu alacağının ödeme süresi içinde ödenmeyen kısmına vadenin sona erdiği tarihten başlayarak ilk bir aylık süre için % 6 (yüzde altı); takip eden her ay için ayrı ayrı % 5 (yüzde beş) gecikme zammı uygulanır. Ay kesirleri tam ay olarak hesap edilir. (**BKK. E-1239-2000; 31.08.2000 tarih ve 105 sayılı R.G.)**

Süresi içinde ödenmeyen döviz cinsinden kamu alacaklarına ise vadenin sona erdiği tarihten başlayarak ilk bir aylık süre için %2 (yüzde iki); takip eden her ay için ayrı ayrı %1.5 (yüzde bir buçuk) gecikme zammı uygulanır.

Döviz cinsinden tahakkuk ettirilen ve Türk Lirası olarak ödenebilen kamu alacakları ise tahsil anında resmi efektif satış kuru üzerinden Türk Lirasına çevrilerek tahsil edilir.

54/1999

- (2) İçinde bulunulan yıl sonuna kadar ödenmemiş olan gecikme zammı, takip eden yılın başından başlayarak, doğmalarına neden olan kamu alacağının aslı gibi sayılır ve bu kamu alacağı, tebliğ edilmeksizin tahakkuk eder. Tahakkuk eden her kamu alacağına (1)'inci fıkradaki kurallara uygun olarak gecikme zammı uygulanır.
- (3) Kamu alacakları ile ilgili olarak Tahsilattan Sorumlu Dairece yapılacak tecillerde gecikme zammı alınmaz. Tecil koşullarına uyulmaması halinde, borç bakiyesi, gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir.
- (4) Kamu alacakları ile ilgili gecikme zammı, borçlunun iflası halinde, iflasın açıldığı güne kadar uygulanır. Gecikme zammının önceden borçluya bildirilmesi gerekmez ve alacağın aslının ödenmiş olması, gecikme zammının takip ve tahsiline engel teşkil etmez.
- (5) Bakanlar Kurulu gecikme zammı oranlarını, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devletinde faaliyette bulunan Kıbrıs Türk Kooperatif Merkez Bankasının uyguladığı kredi faiz oranlarını dikkate alarak, 2 katına kadar artırmaya veya %50 oranında indirmeye yetkilidir.

44'üncü maddenin (1) ve (2)'nci fıkralarının 54/1999 sayılı Yasa ile değiştirilmeden önceki şekli.

44. (1) Kamu alacağının ödeme süresi içinde ödenmeyen kısmına vadenin sona erdiği tarihten başlayarak ilk bir aylık süre için %10, takip eden aylar için ayrı ayrı %8 gecikme zammı uygulanır. Ay kesirleri tam ay olarak hesap edilir.

(2) İçinde bulunulan yıl sonuna kadar ödenmemiş olan gecikme zammı, müteakip yılın başından başlayarak, doğmalarına neden olan kamu alacağının aslı gibi sayılır ve bu kamu alacağı, tebliğ edilmeksizin tahakkuk eder. Tahakkuk eden her kamu alacağına (1)'inci fıkrasındaki kurallara uygun olarak gecikme zammı uygulanır.

Ceza niteliğinde olan diğer kamu alacaklarına, gecikme zammı uygulanmaz.

Tahsilât
Harcı 31/1991

44A. Bütçe Yasasında öngörülen gelirlerin tahsilatı hariç, çeşitli Yasa, Tüzük, Yönetmelik veya Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca kurum, kuruluş ve fonlar adına Gelir ve Vergi Dairesi tarafından yapılan tahsilatların aslı miktarları üzerinden, ilgili kurum, kuruluş veya fonlara ödeme anında %5 (yüzde beş) oranında tahsilat harcı tahsil edilir.

Ancak, Güvenlik Kuvvetleri Güçlendirme Kurumu adına yapılan tahsilatlar bu harçtan muaftır.

Takibatın Durdurulma-
mayacağı

45. 42 ve 43'üncü maddelerdeki esaslar dışında bir kamu alacağını zamanında ödemeyen vergi borçlusuna ödeme emri gönderildikten sonra, hiç bir makam, yazılı dahi olsa takibatı durdurmak için yetkili kamu görevlisi kişilere emir veremez. Takibat ancak borcun tamamen ödenmesi ile durdurulur.

Aksine hareket eden kamu görevlileri görevini kötüye kullanmış olur ve ceza yasasının ilgili maddesi gereğince hadiseye mutalli olan kamu görevlileri durumu Başsavcılık Dairesi'ne ihbar zorundadır. Bu ihbar üzerine Başsavcılık tarafından soruşturma ve takibat için gereken yapılır.

Kamu Alacağının
Önceliği

46. Üçüncü şahıslar tarafından Gelir ve Vergi Dairesinden mal sahibinin Devlete borcu olmadığına ilişkin onay alınması koşuluyla ipotek altına alınıp haczedilen mallar, paraya

54/1999

çevrilmeden önce o mal üzerinde kamu alacağı için de haciz konulmuşsa, bu alacak da hacze iştirak eder ve satış bedeli aralarında alacaklarına oranla eşit şekilde bölüşülür.

Ancak, malın aynından doğan kamu alacakları ile Gelir ve Vergi Dairesinden onay alınmaksızın ipotek altına alınan malların haczinde, ipotek konulduğu tarihe kadar doğan kamu alacakları, malın bedelinden tahsilinde, diğer alacaklardan önce gelir.

46'ncı maddenin 54/1999 sayılı Yasa ile değiştirilmeden önceki şekli.

46. *Üçüncü şahıslar tarafından haczedilen mallar paraya çevrilmeden önce o mal üzerinde kamu alacağı için de haciz konulmuşsa, bu alacak da hacze iştirak eder ve satış bedeli aralarında alacaklarına oranla eşit şekilde bölüşülür.*

Ancak, gelir vergisi, kurumlar vergisi, taşınmaz mal vergisi, katma değer vergisi kaçakçılık, kusur ve usulsüzlük cezaları ile bunların gecikme zamları, gümrük resmi bina ve arazi vergisi gibi eşya ve taşınmaz malın aynından doğan kamu alacakları, o eşya ve taşınmaz malın bedelinden tahsilinde, rehinli alacaklardan önce gelir.

Kamu Alacağını Kesip Ödemek Zorunda Olanlar

47. Kamu alacağını borçlusundan kesip Tahsilattan Sorumlu Daireye ödemek zorunda olan gerçek ve tüzel kişiler, bu görevlerini yasalarında veya bu Yasa'da belli edilen zamanlarda yerine getirmedikleri takdirde, ödenmeyen alacak bu gerçek ve tüzel kişilerden bu Yasa kurallarına göre tahsil olunur.

Tabii Afetler Nedeni ile Terkin

48. Yangın, yer sarsıntısı, su basması, kuraklık, don, zararlı hayvan ve haşarat istilası ve bunlara benzeyen afetler yüzünden zarar gören varlıklarının ve mahsüllerinin en az üçte birini kaybedenler adına tahakkuk ettirilmiş ve afetlerin zarar verdiği gelir kaynakları ile ilgili kamu alacakları Bakanlar Kurulu kararı ile kısmen veya tamamen terkin olunabilir. Bu madde kuralından yararlanmak için afetin vukuu tarihinden itibaren altı ay içinde ilgili kamu idaresine yazı ile başvurulması şarttır.

Zararın var olup olmadığı, zarar gören şeyin konusu ile ilgili Bakanlıkça bir raporla tesbit edilerek Maliye Bakanlığı'na bildirilir.

Yoksulluk Nedeniyle Terkin

49. Bakanlar Kurulu, borçlunun haczi caiz malı olmadığı hallerde yoksulluğu nedeni ile uygun ve adil olduğuna kanaat getirdiği takdirde böyle bir borçlunun borcunun tamamını veya bir

kısmını terkin edebilir.

Sırrın İfşası

- 50.** Bu Yasa'nın uygulanmasında görevli bulunan kimseler, bu görevleri dolayısı ile kamu borçlusunun ve onunla ilgili kimselerin şahıslarına, mesleklerine, işlerine, muamele ve hesap durumlarına ait öğrendikleri sırlarla, gizli kalması lazım gelen diğer hususları ifşa ettikleri takdirde altı aya kadar hapis veya iki bin beş yüz TL'na kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler. Bu sırları kendileri ve başkaları için menfaat temini amacıyla ifşa ederlerse iki yıla kadar hapis veya on bin TL'na kadar para cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilir.

Artırmaya
Katılamayacaklar

- 51.** Bu Yasa'nın uygulanmasında görevli bulunan kimseler, satılacak taşınır ve taşınmaz malların artırmasına, kendileri, eşleri, çocukları ve üçüncü dereceye kadar (bu derece dahil) kan ve sıhri hısımları iştirak edemezler.

Aynı görevli kişiler üçüncü şahıslara sattıkları taşınır ve taşınmaz malları beş yıl içinde o kişilerden satın alamazlar. Aksine hareket eden görevli memurlar hakkında 50'nci maddenin 2'nci paragrafı kuralları uygulanır.

Gerçeğe Aykırı
Bildirimde Bulunma

- 52.** Bu Yasaya dayanılarak istenen mal bildirimini gereğe aykırı surette yapanlarla, yaşayış tarzları mal bildirimine uymayanlar Tahsilattan Sorumlu Dairenin müracaatı üzerine yetkili mahkemelerce bir yıla kadar hapis cezası veya beş bin Türk Lirasına kadar para cezası veya her iki cezaya birlikte çarptırılabilirler. Diğer ceza yasaları ve mevzuat kuralları tahtında takibat hakkı saklıdır.

İstenilecek Bilgiyi
Vermeyenler

- 53.** Kendine ödeme emri tebliğ olunan ve malı olmadığı yolunda bildirimde bulunan kamu borçluları bu bildirimle birlikte veya bildirim tarihinden itibaren on beş gün içinde en son iş ve ikamet adreslerini, kimlik kartı numaralarını vermek zorundadırlar.

Bu görevi makul bir özre dayanmadan zamanında yerine getirmeyenler, bir aya kadar hapis veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

Sonradan Mal Sahibi
Olma

54. Mal bildirimi sırasında haczi caiz malı olmayıp da mal bildiriminde bu hususu bildiren kimseler sonradan hacze caiz mal sahibi oldukları takdirde bu durumu on beş gün içinde alacaklı kamu dairesine bildirmek zorundadırlar.

Aksine hareket edenler 52'nci maddede belirtilen cezalara çarptırılabilirler.

SON KURALLAR

Yürürlükten Kaldırma
ve Saklı Tutma

55. Halen yürürlükte bulunan mevzuatın kamu alacaklarının tahsili ile ilgili kurallarından bu yasa kurallarına aykırı olanlar kaldırılmıştır. Elektrik ve Su Dairelerine ve radyo televizyon ruhsat harçlarına ait tahsilata kolaylık sağlayan kurallar saklıdır.

Vakıf Alacağı

56. Vakıflar ve Din İşleri Dairesi alacakları tahsil maksatları bakımından kamu alacağı sayılır ve onlar hakkında da bu Yasa kuralları uygulanır.

57. Bu Yasa'nın yayım tarihinden önce tahakkuk etmiş kamu alacaklarını, Yasanın yayımı tarihinden başlayarak üç ay içinde ödemeyenler hakkında bu Yasada gösterilen gecikme zamları Yasanın diğer kuralları ve diğer cezaları uygulanır.

Yürütme

58. Bu Yasa'yı Bakanlar Kurulu yürütür.

Yürürlüğe Giriş

59. Bu Yasa, Resmi Gazete'de yayınladığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

RESMİ GAZETE

Sayı : 133

EK III

14 Ekim, 1999

TEBLİĞ VE İLÂNLAR

Sayı : 624

K.K.T.C.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANLIĞI

KAMU ALACAKLARININ TAHSİLİ USULÜ HAKKINDA YASA

(47/1992)

Madde 9(4) Altında Yapılan Tebliğ

TEBLİĞ No : 1

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Ekonomi ve Maliye Bakanlığı, Katma Değer Vergisi Yasası'nın 9'uncu maddesinin (4)'üncü fıkrasının kendisine verdiği yetkiyi kullanarak aşağıdaki Tebliği yapar.

1. Bu Tebliğ, Devlete ait tüm kamu alacaklarının, özel ödeme şekillerinden banka yolu ile tahsiline ilişkin işlemleri kapsar.
2. Bu Tebliğ'in amacı, Devlete ait tüm kamu alacaklarının, banka yolu ile tahsilinin usul ve esaslarını belirlemektir.
3. Yürürlükte vergi mevzuatı uyarınca tarh ve tahakkuk eden vergiler ile diğer kamu alacakları banka yolu ile ödenebilir. Ödemeler nakit olarak veya çekle Maliye işlerinden sorumlu Bakanlıkça ilan edilecek bankalara yapılabileceği gibi, kamu borçlusunun banka hesaplarından Merkez Bankasına veya Bakanlıkça belirlenip ilan edilecek Bankalara aktarma usulü ile de yapılabilir.

Banka yolu ile yapılacak ödemelerde ödeme süresi, ilgili kamu alacağının Yasalarla belirlenen ödeme süresidir. Bu sürenin sona ermesinden sonra banka yolu ile ödenecek kamu alacakları, Kamu Alacaklarının Tahsil Usulü Yasası'nın 44(1) maddesinde öngörülen gecikme zamlarıyla birlikte tahsil edilir.

Bankalara çekle yapılan ödemelerde çekin bankaya verildiği gün ödeme yapılmış sayılır. Ancak, çekin bankaya verildiği tarihte veya en çok bir gün önceki tarihte tanzim edilmiş olması koşuldur.

Banka yolu ile yapılacak ödemelerde, ödemeyi gösteren banka dekontu ile ödemeyi gerektiren tahakku fişii, vergi ve ceza ihbarnamesi, KDV beyannamesi, stopaj beyannamesi ve benzeri belgeler yasal ödeme süresini takip eden en geç (3) üç iş günü içinde Gelir ve Vergi Dairesi tahsilat birimlerine başvurarak belgelerin ibrazı suretiyle, ödemenin kanıtlanması gereklidir. Aksi halde ödeme yapılmamış sayılarak Kamu Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Yasa kuralları uyarınca kamu alacağı ile ilgili gecikme zammı işlemeye başlar.

4. Banka yolu ile yapılacak ödemelerin, hangi bankalara yapılacağı, Maliye İşlerinden Sorumlu Bakanlıkça belirlenerek Resmi Gazete’de ilan edilir.

Sayı : 625

EKONOMİ VE MALİYE BAKANLIĞI’NDAN

DUYURU

48/1977 sayılı Kamu Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Yasa’nın 9’uncu maddesinin (4)’üncü fıkrası uyarınca yayımlanan 1 No.’lu Tebliğ’de usül ve esasları belirlenen Banka yolu ile ödeme aşığıda belirtilen bankalara yapılabilir.

- 1) T.C. Ziraat Bankası,
- 2) Vakıflar Bankası Ltd.,
- 3) Kıbrıs Türk Kooperatif Merkez Bankası Ltd.,
- 4) Türk Bankası Ltd.

Tüm vergi yükümlülerine duyurulur.

Ekonomi ve Maliye Bakanlığı